

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 185/2020
11.03.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд у већу састављеном од судија: Весне Поповић, председника већа, Зоране Делибашић и Гордане Комненић, чланова већа, у правној ствари тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Слободан Јовановић, адвокат из ..., против тужене Ветеринарске станице “Врање“ ДОО из Врања, чији је пуномоћник Ивица Костић, адвокат из ..., ради поништаја решења, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 909/19 од 17.10.2019. године, у седници одржаној 11.03.2021. године донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужене изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 909/19 од 17.10.2019. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Врању П1 314/18 од 16.01.2019. године, ставом првим изреке одбијен је тужбени захтев којим је тужилац тражио да се поништи, као незаконито, решење тужене од 30.05.2017. године, којим му је отказан уговор о раду, те да се наложи туженој да га врати на рад и распореди на послове који одговарају његовој стручној спреми, као и да му накнади трошкове поступка. Ставом другим изреке обавезан је тужилац да туженој накнади трошкове поступка од 70.500,00 динара са законском каматом од извршности пресуде до коначне исплате.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж1 2478/13 од 19.11.2013. године, преиначена је првостепена пресуда, тако што је усвојен тужбени захтев и поништено, као незаконито, решење тужене од 30.05.2017. године, којим је тужиоцу отказан уговор о раду, па је наложено туженој да га врати на рад и распореди на послове који одговарају његовој стручној спреми, а тужена је обавезана и да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка од 136.500,00 динара са законском каматом од извршности пресуде до коначне исплате.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужена је изјавила ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану одлуку, применом члана 408. Закона о парничном поступку („Сл. гласник РС“ бр. 72/11 и 55/14), па је нашао да је ревизија неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а у поступку пред другостепеним судом није дошло до пропуста у примени или до погрешне примене које од одредаба Закона о парничном поступку, па нема ни повреде из става 1. истог члана, на коју се ревизијом указује.

Према чињеничном стању на коме је заснована побијана одлука, тужилац је ... и био је запослен код тужене, где је обављао послове ... у организационој јединици – Ветринарској амбуланти у Радни однос му је престао 01.06.2017. године, на основу побијаног решења тужене од 30.05.2017. године, којим му је отказан Уговор о раду, због престанка потребе за његовим радом, применом члана 179. став 5. тачка 1. Закона о раду, уз исплату оптпремнине.

Испитујући законитост побијаног решења утврђено је да је Правилником о организацији и систематизацији радних места у ветеринарској станици Врање, од 16.09.2014. године, одређено да се рад тужене одвија у оквиру 6 организационих јединица од којих је једна и Ветринарска амбуланта у ..., у којој је систематизовано само једно радно место и то за једног извршиоца – ... - Тужилац је у ову ветеринарску амбуланту премештен 7 месеци пре доношења побијаног решења. Дана 16.05.2017. године, тужена је донела Правилника о организацији и систематизацији радних места, којим су извршене измене Правилника од 16.09.2014. године, тако што је у Ветринарској амбуланти у ... укинута радно место ..., а систематизовано радно место ветеринарског техничара за 2 извршиоца. Након тога, 30.05.2017. године, тужена је донела Одлуку којом је исказала економске и организационе промене и потребу смањења обима посла у пружању ветеринарских услуга и активности. Овом Одлуком је утврђен и максималан број потребних радника за обављање планираних послова у периоду од 01.06. до 01.12.2017. године, са утврђеном квалификационом структуром у организационим јединицама, тако што је према обиму и плану пословања за овај период утврђен вишак од једног запосленог и то на радном месту ... у Ветринарској амбуланти у ..., јер је Правилником о организацији и систематизацији радних места од 16.05.2017. године то радно место укинута. На основу наведених општих аката, тужена је 30.05.2017. године донела побијано решење којим је тужиоцу отказан уговор о раду, применом члана 179. став 5. тачка 1. Закона о раду, због престанка потребе обављања посла на које је распоређен.

Код овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је одбио тужбени захтев, налазећи да тужена пре доношења решења о престанку радног односа тужиоцу није била у обавези да доноси програм решавања вишка запослених, нити да примењује критеријуме за утврђивање ко од запослених представља вишак, с обзиром да је радно место тужиоца укинута, а послови и надлежност за обављање ових послова за подручје ... нису пренети на послове другог ... или у делокруг тужене Ветринарске станице Врање, на основу чега закључује да је решење донето у законитом поступку, те да је постојао основ за отказ уговора о раду тужиоцу, а што и тужбени захтев чини неоснованим.

Врховни касациони суд налази да је другостепени суд правилно преиначио првостепену пресуду, усвојио тужбени захтев и поништио побијано решење о отказу уговора о раду тужиоцу, уз обавезу тужене да га врати на рад, а да се ревизијом неосновано указује на погрешну примену материјалног права.

Наиме, применом члана 179. став 5. тачка 1. Закона о раду („Сл. гласник РС“ бр. 24/05... и 75/14), послодавац може запосленом отказати уговор о раду, ако за то постоји оправдан разлог који се односи, између осталог и на потребе послодавца и то ако услед технолошких, економских или организационих промена престане потреба за обављањем одређених послова или дође до смањења обима посла. Иако тужена, с обзиром на број запослених којима је отказан уговор о раду по овом основу – у односу на укупан број запослених, није била у обавези да доноси програм решавања вишка запослених у складу са чланом 153. Закона, за законит престанак радног односа, применом члана 179. став 5. тачка 1. Закона, неопходно је да за то постоји оправдан разлог у смислу престанка потребе за обављањем одређених послова или смањења обима посла.

Технолошке, економске и организационе промене код послодавца представљају његову пословну политику, коју суд није овлашћен да цени у поступку оцене законитости решења о престанку радног односа запосленом по овом основу, али разлози за престанак потребе за радом запосленог морају бити оправдани. У конкретном случају, тужена је ветеринарска станица, која у свом саставу има ветеринарске амбуланте. Одредбом члана 16. став 3. у вези члана 17. Закона о ветеринарству („Сл. гласник РС“ бр. 9/05... и 93/12), одређени су услови под којима ветеринарска амбуланта може да обавља ветеринарске послове (из става 1. овог члана) од којих је један да ветеринарска амбуланта мора да има у сталном радном односу запосленог најмање једног ветеринара са лиценцом. Правилником од 16.05.2017. године, којим су извршене измене и допуне Правилника о организацији и систематизацији радних места код тужене и Одлуком од 30.05.2017. године, о економским и организационим променама и смањењу обима посла, укинута је радно место ... у Ветеринарској амбуланти у ..., који је према претходном Правилнику био једини извршилац у овој амбуланти, а систематизовано је радно место ветеринарског техничара за два извршиоца.

Сходно изнетом, Врховни касциони суд налази да основано другостепени суд закључује да је побијано решење донето у незаконитом поступку, с обзиром да према Закону о ветеринарству ветеринарска амбуланта не може да послује ако у свом саставу нема запосленог ..., да је Одлука о економским и организационим променама и смањењу обима посла у пружању ветеринарских услуга и активности тужене, донета након Правилника о организацији и систематизацији радних места, којим је радно место тужиоца већ било укинута, али и с обзиром на чињеницу да је тужена и поред констатације да постоји потреба за смањењем броја радних места – због смањеног обима посла на подручју ... у пројектованом периоду од наредних 6 месеци, у истој ветеринарској амбуланти систематизовала радно место ветеринарског техничара за 2 извршиоца, дакле број извршилаца у овој амбуланти је повећан са 1 на 2 (при чему је без утицаја што је другачија квалификација ових извршилаца), чиме тужена није реализовала одлуку о смањењу броја извршилаца с обзиром на констатовани смањени обим посла у овој ветеринарској амбуланти, а тиме није оправдала ни потребу укидања радног места тужиоца.

Пред наведеног, правилно другостепени су закључује и да је премештајем тужиоца у ветеринарску амбуланту у ... (анекс од 03.10.2016. године), свега пар месеци пре доношења ових аката, тужена користила ово своје право супротно циљу коме оно служи – да се запосленом омогући обављање послова у организационој јединици у коју

је распоређен, јер је морала имати сазнање о смањеном обиму посла због смањења сточног фонда на том подручју и у моменту премештаја тужиоца, из чега произилази основан закључак другостепеног суда да се ради о злоупотреби права од стране тужене, као послодавца, те да је решење о распоређивању донето у циљу проглашења тужиоца технолошким вишком

Имајући ово у виду, Врховни касациони суд налази да је побијано решење тужене о престанку радног односа тужиоцу незаконито, те је као такво поништено побијаном одлуком, уз правилну примену материјалног права и усвојен и захтев тужиоца за враћање на рад, применом члана 191. став 1. Закона о раду.

На овај начин, на основу члана 414. став 1. Закона о парничном поступку, одлучено је као у изреци.

**Председник већа – судија
Весна Поповић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић